

Ավետիք Իսահակյան

Ամենապիտանի բանը

Ժամանակով Արևելքի մի հրաշագեղ աշխարհում արդարամիտ և խելացի մի թագավոր է եղել: Նա ունեցել է երեք որդի:

Եղավ, որ այդ թագավորը ծերացավ և կառավարության սանձը կամեցավ դեռ ողջ-օրով հանձնել իր ժառանգներից նրան, որն ավելի ընդունակ կլինի այդ դժվարին գործին:

Ուստի մի օր կանչեց որդիներին և ասաց.

- Սիրելի՛ որդիներ, տեսնում եք, որ ձեր հայրը ծերացել է ու էլ չի կարող երկիրը կառավարել: Ես վաղուց իջած կլինեի իմ գահից, եթե կատարված տեսնեի այն միտքը, որ երկար տարիներ պաշարել է հոգիս: Եվ հիմա ձեզանից ով որ իմաստուն կերպով լուծե այդ իմ միտքը, նա կստանա իմ թագը, նա կկառավարե իմ ժողովուրդը:

- Ապրած կենա մեր սիրելի հայրը, սուրբ է մեզ համար նրա վեհ կամքը, այդ ի՞նչ մեծ միտք է, որ չի կարողացել լուծել նրա իմաստուն հոգին:

- Ահա՛ տեսնո՞ւմ եք այդ ահագին և մեծածավալ շտեմարանը, որ վաղուց շինել են: Իմ փափագս էր այդ լցնեի այնպիսի մի բանով, որ ամենապիտանին լիներ աշխարհիս երեսին և որով կարողանայի բախտավոր դարձնել իմ ժողովուրդը:

Այդ շտեմարանը դեռ մնում է դատարկ:

Եվ հիմա, ո՛վ ձեզանից կարողանա այդ շտեմարանը իր բոլոր անկյուններով, ծայրեծայր, լցնել աշխարհի այդ ամենապիտանի բանով, թո՛ղ նա արժանի լինի գահին:

Առե՛ք գանձերիցս ինչքան որ կուզեք և առանձին-առանձին ուղի ընկեք քաղաքե-քաղաք, աշխարհե-աշխարհ, գտեք այդ բանը և լցրեք իմ շտեմարանը: Ձեզ երեք անգամ քառասուն օր միջոց են տալիս:

Որդիները համբուրեցին հոր Ձեռքը և ճանապարհ ընկան:

Ամբողջ երեք անգամ քառասուն օր նրանք շրջեցին քաղաքն-քաղաք, աշխարհն-աշխարհ. տեսան ուրիշ-ուրիշ մարդիկ, ուրիշ-ուրիշ բարքեր ու ժամանակին եկան կանգնեցին հոր առջև:

- Բարով եք եկել, անգին որդիներս, գտե՞լ եք արդյոք և բերել՝ ինչ որ ամենապիտանի բանն է աշխարհում:

- Այո՛, գտել ենք, սիրելի հայր,- պատասխանեցին որդիները: Եվ հայրն իսկույն վեր առավ որդիներին, և գնացին շտեմարանի դուռը, այնտեղ հավաքված էին բոլոր պալատականները և շա՛տ ժողովուրդ:

Թագավորը բացեց դուռը և կանչեց մեծ որդուն.

- Ինչո՞վ կլցնես այս ահագին շտեմարանս, սիրելի որդյակ, ի՞նչ բանով, որն աշխարհում ամենապիտանին լինի:

Եվ մեծ որդին հանեց գրպանից մի բուռ հացահատիկ՝ պարզելով դեպի հայրը՝ ասաց.

- Հացով կլցնեմ այս ահագին շտեմարանը, թանկագին հայր: Ի՞նչն է աշխարհում ամենապիտանի բանը, քան հացը, ո՞վ կարող է առանց հացի ապրել: Շա՛տ թափառեցի, շա՛տ բան տեսա,- բայց հացից անհրաժեշտ ոչինչ չգտա:

Այն ժամանակ հայրը կանչեց միջնակ որդուն.

- Ինչո՞վ կլցնես այս ահագին շտեմարանս, սիրելի որդյակ, ի՞նչ բանով, որն աշխարհում ամենապիտանին լինի:

Եվ միջնակ որդին հանեց գրպանից մի բուռ հող, պարզելով դեպի հայրը՝ ասաց.

- Հողով կլցնեմ ես ահագին շտեմարանը, թանկագին հայր, ի՞նչն է աշխարհում ամենապիտանի բանը, քան հողը: Առանց հողի հաց չկա. առանց հողի ո՞վ կարող է ապրել: Շա՛տ թափառեցի, շատ բան տեսա, բայց հողից անհրաժեշտ ոչինչ չգտա: Ապա հայրը կանչեց կրտսեր որդուն.

- Ինչո՞վ կլցնես այս ահագին շտեմարանս, սիրելի որդյակ, ի՞նչ բանով, որն աշխարհում ամենապիտանին լինի:

- Այդ միջոցին կրտսեր որդին հաստատ քայլերով մոտեցավ շտեմարանին, անցավ շենքը, գրպանից հանեց մի փոքրիկ մոմ, կայծքարին խփեց հրահանը, կայծ հանեց, վառեց արեթը, հետո մոմը: Բոլորը կարծում էին, թե նա ուզում է լույսի լույսով գննել շտեմարանը, նրա ահագնությունը: - Դե՛հ ասա, որդի, ինչո՞վ կլցնես, - անհամբեր ձայնով հարցրեց հայրը:

- Լույսով կլցնեմ այս ահագին շտեմարանը, իմաստուն՝ հայր, լույսով միայն:

Շատ թափառեցի, շա՛տ աշխարհներ տեսա, բայց լույսից անհրաժեշտ ո'չ մի
բան չգտա: Լույսն է ամենապիտանի բանը աշխարհում: Առանց Առանց լույսի
հողը հաց չի ծնի, առանց լույսի հողի վրա կյանք չէր լինի:

Շա՛տ թափառեցի, շա՛տ աշխարհներ տեսա և գտա, որ գիտության լույսն է
ամենապիտանի բանը, և միայն գիտության լույսով կարելի է կառավարել
աշխարհը: -Ապրի՛ս, - գոչեց ուրախացած հայրը, - քեզ է արժանի գահն ու
գայիստնը, քանի որ լույսով ու գիտությամբ պիտի լցնես թագավորությունդ և
մարդկանց հոգիները:

Ապրա՛ծ կենա մեր երիտասարդ լուսավոր թագավորը գոչեցին ոգևորված
պալատականներն ու ժողովուրդը